

Parliamentary
Dimension

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING VOOR MEER GENDERBEWUSTE PARLEMENTEN

Conferentie van de voorzitters van de
parlementen van de Europese Unie (EUSC)
Palma de Mallorca, 21-23 april 2024

Gemeenschappelijke verklaring voor meer genderbewuste parlementen

PREAMBULE

Wij, vertegenwoordigsters en vertegenwoordigers van de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van het Europees Parlement,

- ons ervan bewust dat het noodzakelijk is dat de ongelijkheden tussen de genders weggewerkt worden en gelijke rechten, verantwoordelijkheden en kansen voor iedereen bevorderd worden teneinde een rechtvaardigere, inclusievere, meer open samenleving met meer respect voor de menselijke waardigheid tot stand te brengen;
- ons ervan bewust dat gendergelijkheid een fundamenteel en universeel recht is en dat vrouwen en mannen evenwaardig zijn en gelijke rechten hebben;
- ons ervan bewust dat gendergelijkheid in alle domeinen van het openbare leven geïntegreerd moet worden;
- ons ervan bewust dat de gelijke deelname aan en betrokkenheid van vrouwen en mannen bij het politieke bedrijf een conditio sine qua non is voor de democratie, sociale vooruitgang en goed bestuur.

Wij, vertegenwoordigsters en vertegenwoordigers van de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van het Europees Parlement,

- Gelet op artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie; artikel 2 en artikel 3, §3, tweede lid van het Verdrag betreffende de Europese Unie; artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie; het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, dat als het Verdrag van Istanbul bekendstaat;
- Gelet op de goedkeuring door de Interparlementaire Unie (IPU) in oktober 2013 van het gendermainstreamingbeleid en de verbintenissen die werden aangegaan tijdens de 145ste Algemene Vergadering van de Interparlementaire Unie (IPU) te Kigali op 11-15 oktober 2022 over gendergelijkheid en meer genderbewuste parlementen als drijvende kracht achter veranderingen voor een veerkrachtigere en vreedzamere wereld. Deze verklaring vormt een belangrijke mijlpaal op het stuk van de vooruitgang die geboekt werd met het oog gericht op gendergelijkheid en de integratie van de genderdimensie in de parlementen. De parlementen die lid zijn van de IPU worden ertoe aangemoedigd om hun inspanningen ter bevordering van gendergelijkheid in de instellingen en in de samenleving in het algemeen, te intensiveren. Er wordt hun met name aanbevolen om in het kader van verkiezingen genderquota op te leggen teneinde gelijkheid in het politieke besluitvormingsproces te bewerkstelligen, erop toe te zien dat er bij het geven en het toepassen van wetten, alsook tijdens de opmaak van de begroting rekening gehouden wordt met de genderdimensie, de kwetsbare bevolkingsgroepen centraal te plaatsen in de parlementaire opdracht en een einde te maken aan discriminatie, geweld en nefaste seksistische praktijken;

- Gelet op de noodzaak om gendergelijkheid in de politieke en de bestuurlijke werking van de parlementen van de EU-lidstaten te bevorderen;
- Overwegende dat men zich in het licht van de voortdurende evolutie van onze samenleving niet tevreden mag stellen met de tot op heden geboekte vooruitgang.

Wij, vertegenwoordigsters en vertegenwoordigers van de nationale parlementen van de lidstaten van de Europese Unie en van het Europees Parlement,

juichen de bevordering van de transparantie in de democratische instellingen door middel van cijfermateriaal over de vertegenwoordiging van vrouwen en mannen, een regelmatige evaluatie van het beleid inzake gendergelijkheid en een rapportage over de vooruitgang, toe. Zo bereikte de gendergelijkheid in de Europese Unie volgens de gendergelijkheidsindex van het Europees Instituut voor Gendergelijkheid (EIGE) in 2023 een gemiddelde score van 70,2 punten. Voor het eerst bedroeg het gendergelijkheidscijfer op die index meer dan 70 punten; 1,6 punten meer dan in 2022. De toename van de globale score van de Europese Unie is de sterkste stijging op jaarbasis sinds de eerste publicatie van die index in 2013;

herinneren er ook aan dat het percentage vrouwen in de nationale parlementen van de Europese Unie in 2023 33 % bedroeg (net zoals in 2022 en 2021);

juichen de verklaring van de drie EU-lidstaten die achtereenvolgens het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie waarnemen (Spanje, België en Hongarije) aangaande gendergelijkheid, die op 26-27 februari 2024 tijdens de informele vergadering van de ministers van Kansengelijkheid van de Europese Unie aangenomen werd, toe;

juichen toe dat het genderthema ook besproken zal worden in het verslag van de Europese Commissie over de rechtsstaat en pleiten ervoor dat de Eurocommissaris belast met Gelijkheid jaarlijks een verslag over de vertegenwoordiging van vrouwen in de besluitvormingsorganen publiceert. Dat verslag kan het voorwerp uitmaken van gedachtewisselingen in de nationale parlementen. We benadrukken immers dat het noodzakelijk is dat gendergelijkheid en de actieve deelname van vrouwen aan de besluitvormingsprocessen en in de nationale parlementen bevorderd worden;

zijn van mening dat er op het stuk van de structuren en van de werking van de nationale parlementen meer rekening gehouden moet worden met de genderdimensie. We verwijzen naar de EIGE-toolboxen, waarmee instellingen meer genderbewust gemaakt kunnen worden, meer bepaald via een zelfevaluatie, een puntensysteem en een interpretatie van de genderbewustheid van een parlement. Door het doorlopen van al die stappen kan men de beleidsinitiatieven en de ingrepen met het oog gericht op de versterking van de gelijkheid van mannen en vrouwen in een parlement objectief meten;

stellen op basis van de antwoorden op de vragenlijst voor het 41ste halfjaarlijkse verslag van de COSAC vast dat vrouwen in de meeste nationale parlementen van de Europese Unie een minderheid vormen; niet alleen als leden van het parlement, maar ook in verantwoordelijke functies en in de administraties van de parlementen;

juichen toe dat een meerderheid van de nationale parlementen nu al specifieke regelingen treffen voor leden en/of personeelsleden met kinderen, zoals het creëren van mogelijkheden om

borstvoeding te geven, het organiseren van kinderopvang of het bieden van de mogelijkheid om vergaderingen online te volgen. We moedigen het nemen van de noodzakelijke wetgevende of reglementaire maatregelen die ongeacht het gender van de betrokken personen een goed evenwicht tussen het privéleven en het politieke leven mogelijk maken aan;

juichen toe dat bijna een op twee nationale assemblees over een specifieke commissie beschikt voor de behandeling van gendergerelateerde kwesties of zulke kwesties in een of meerdere andere commissies behandelt;

juichen tevens toe dat de nationale parlementen actieplannen inzake gendergelijkheid, alsook richtlijnen voor een genderbewust en genderneutraal taalgebruik opstellen en aannemen;

juichen toe dat gendergelijkheid op alle niveaus van het politieke bedrijf actief bevorderd wordt door de evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de beslissingsorganen, de politieke organen en de verantwoordelijke posten en functies. We erkennen dat gendergelijkheid enkel bereikt kan worden door middel van voluntaristische acties en doelgerichte beleidsinitiatieven waarmee de structurele en culturele belemmeringen die de deelname van vrouwen aan het politieke bedrijf beperken, weggewerkt worden;

steunen de implementering van concrete maatregelen om een gelijkwaardige toegang tot politieke functies te waarborgen via het bevorderen van gendergelijkheid met betrekking tot de kieslijsten, de kandidaatstellingen en de benoemingen op politieke posten;

roepen ertoe op dat men erop toeziet dat er bij het opstellen en de toepassing van de wetten en bij de opmaak van de begroting op alle vlakken rekening gehouden wordt met de genderdimensie;

moedigen het wegwerken van discriminatie en van obstakels voor de politieke participatie van vrouwen aan door het nemen van beleidsinitiatieven inzake bevordering en mentorschap en door de versterking van de toegang tot politieke vorming. Dat kan meer bepaald gebeuren door netwerken en platformen op te richten, waar vrouwen hun ervaringen kunnen delen, elkaar onderling kunnen helpen en hun collectieve stem luider kunnen doen klinken;

moedigen de strijd tegen genderstereotypen in de politiek aan door het bevorderen van een gediversifieerde vertegenwoordiging van vrouwen en mannen, de waardering van hun competenties en hun ideeën en het aanmoedigen van hun actieve deelname aan de debatten en aan de politieke besluitvorming. Elke vorm van discriminatie, seksisme of grensoverschrijdend gedrag in de politiek moet verworpen worden en er moet werk gemaakt worden van veilige en inclusieve politieke omgevingen, waarin eenieder gerespecteerd wordt;

roepen ertoe op dat een gelijkwaardige en significante participatie van vrouwen en mannen op alle governanceniveaus gegarandeerd wordt door hun aanwezigheid in de beslissingsorganen, de commissies en de adviserende instanties aan te moedigen. Bovendien moet ook een genderevenwicht in de parlementaire delegaties tijdens buitenlandse missies aangemoedigd worden;

juichen de samenwerking tussen parlementaire instellingen en met organisaties van het maatschappelijke middenveld, onderzoeksinstellingen, en genderexperten om de kennis uit te breiden, goede praktijken uit te wisselen en het beleid inzake gendergelijkheid in de politiek te verbeteren, toe.